

14 Μαρτίου, 1996

[ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Δ/στές]

DEMADES AUTO SUPPLIES (LIMASSOL) LTD,

Εφρεσεϊόντες,

v.

ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ,

Εφεσίβλητης.

(Υπόμνημα Αρ. 304)

Εργοδότης και εργοδοτούμενος — Παράνομη απόλυση — Υπολογισμός ύψους αποζημιώσεων και χρόνου προειδοποίησης — Συνεχές της απασχόλησης σε περίπτωση “συνδεδεμένων εταιρειών” — Έννοια “συνδεδεμένης εταιρείας”.

5

Λέξεις και φράσεις — “Συνδεδεμένες εταιρείες” εν τη έννοια του Αρθρου 20(γ) του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου του 1967 (Ν. 24/67), όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 203/90.

Οι εφρεσεϊόντες απόλυσαν την εφεσίβλητη για λόγους πλεονασμού. Το πρωτόδικο Δικαστήριο δέχθηκε τους ισχυρισμούς της ότι η απόλυση δεν έγινε για λόγους πλεονασμού. Στην απόφαση, αναφέρθηκε επίσης ότι η εφεσίβλητη από τον Ιούλιο 1981 εργαζόταν στην εταιρεία Δ.Ι. Δημάδης Λτδ όταν τον Μάιο του 1990 της καταβλήθηκαν όλα τα ωφελήματα και έκτοτε “μετατέθηκε” στην υπηρεσία των εφρεσεϊόντων. Το Δικαστήριο θεώρησε ότι η πρώτη εταιρεία ήταν “συνδεδεμένη” με τη δεύτερη γι’ αυτό κατά τον προσδιορισμό των αποζημιώσεων θεώρησε την περίοδο απασχόλησής της στην πρώτη, σαν απασχόληση στην δεύτερη. Τον ίδιο υπολογισμό έκανε και ως προς τον προσδιορισμό της περιόδου προειδοποίησης και επιδίκασε ΑΚ3,822 αποζημιώσεις και ΑΚ269.35σ. για να συμπληρωθούν ημερομίσθια 8 εβδομάδων με βάση 12 χρόνια απασχόλησης.

10

15

20

Οι εφρεσεϊόντες, αμφισβήτησαν ότι επρόκειτο για “συνδεδεμένες” εταιρείες, όπως και τον προσδιορισμό του χρόνου απασχόλησης για σκοπούς υπολογισμού της αποζημίωσης και της περιόδου προειδοποίησης, με αποτέλεσμα το Δικαστήριο να συντάξει υπόμνημα έφε-

25

σης με σχετικά ερωτήματα.

Αποφασίστηκε ότι:

5 (1) Η εταιρεία Δ.Ι. Δημάδης και Υιοί Λτδ κατείχε μόνο 14,000
από τις 40,000 μετοχές των εφεσειόντων, συνεπώς δεν μπο-
ρούσαν να θεωρηθούν “συνδεδεμένες” αφού κριτήριο κατά το
10 Άρθρο 20(γ) του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου του
1967 (Ν. 24/67) όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 203/90, είναι η
δυνατότητα χαρακτηρισμού της μιας ως “θυγατρικής” της άλ-
λης όπως η έννοια προσδιορίζεται από το Άρθρο 148 του πε-
ρί Εταιρειών Νόμου Κεφ. 113 και ως εκ τούτου η υπηρεσία
στην πρώτη δεν μπορούσε να υπολογιστεί ως υπηρεσία στη
15 δεύτερη για σκοπούς προσδιορισμού των αποζημιώσεων και
της περιόδου προειδοποίησης.

(2) Η έννοια της “μετάθεσης” είναι παρακολουθηματική της
20 ύπαρξης “συνδεδεμένων εταιρειών” με την έννοια του Άρθρου
20(γ) του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου του 1967
(Ν. 24/67) όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 203/90 και εφ’ όσον
δεν συνέτρεχε αυτή η προϋπόθεση δεν ήταν δυνατό να γίνεται
λόγος για “μετάθεση”.

Η έφεση έγινε δεκτή με έξοδα.

25

Έφεση με Υπόμνημα.

30 Έφεση με υπόμνημα του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών
(Καλλής, Δ.) σχετικά με απόφασή του ημερομηνίας 14.4.95 στην
υπόθεση Αρ. 99/94, με την οποία κρίθηκε πως δεν αποδείχθηκε ότι
ο τερματισμός της απασχολήσεως της εφεσίβλητης οφειλόταν στο
λόγο του Άρθρου 5(β) του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νό-
μου του 1967 (Ν.24/67).

35 Φ. Πελίδης, για τους Εφεσείοντες.

Χρ. Λειβαδιώτου, για την Εφεσίβλητη.

Cur. adv. vult.

40

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δι-
καστής Γ. Κωνσταντινίδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Τερματισμός απασχολήσεως εργοδο-

τουμένου δεν παρέχει δικαίωμα σε αποζημίωση, μεταξύ άλλων, όταν ο εργοδοτούμενος καταστεί πλεονάζων με την έννοια του Μέρους IV του Νόμου. (Βλ. Άρθρο 5(β) του περί Τερματισμού Απασχόλησεως Νόμου του 1967, Ν. 24/67 όπως τροποποιήθηκε). Στις 25 Αυγούστου 1993 η εφεσίβλητη απελύθη από τους εφεσειόντες - εργοδότες της, ως πλεονάζουσα. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, για λόγους που εξήγησε, δέχθηκε την εισήγηση της εφεσίβλητης πως δεν απεδείχθη ότι ο τερματισμός της απασχόλησης της οφειλόταν στο λόγο του Άρθρου 5(β).

Σύμφωνα με το Άρθρο 3(1) του Νόμου, σε συνδυασμό με την παράγραφο 4 του Πρώτου Πίνακα, κατά τον υπολογισμό των αποζημιώσεων για παράνομο τερματισμό απασχόλησης, λαμβάνεται υπόψη και η διάρκεια της υπηρεσίας του εργοδοτούμενου. Το Άρθρο 9(1) του Νόμου συναρτά την ελάχιστη περίοδο προειδοποίησης την οποία οφείλει να δίδει ο εργοδότης, προς τη διάρκεια της συνεχούς απασχόλησής του.

Η εφεσίβλητη εργοδοτείτο από τον Ιούλιο 1981 στην εταιρεία Δ.Ι. Δημάδης και Υιοί Λτδ. Το Μάιο 1990 της καταβλήθηκαν τα οφειλήματά της από το Ταμείο Προνοίας, φιλοδώρημα, αναλογία 13ου μισθού και άδειες του έτους εκείνου και, έκτοτε, όπως αναφέρεται στην πρωτόδικη απόφαση, “μετατέθηκε” στην υπηρεσία των εφεσειόντων.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο θεώρησε ότι όλες οι εβδομάδες απασχόλησης της εφεσίβλητης στους πρώτους, όπως περιγράφηκαν, εργοδότες της, συνιστά απασχόλησή της στους εφεσειόντες. Αυτό επειδή, όπως εξηγείται, η πρώτη εταιρεία είναι “συνδεδεμένη” με τη δεύτερη. Η κρίση αυτή επενέργησε (α) κατά τον υπολογισμό της αποζημίωσης που θα έπρεπε να επιδικαστεί υπέρ της εφεσίβλητης ενόψει της παραγράφου 4 του πρώτου πίνακα και (β) κατά τον καθορισμό της περιόδου προειδοποίησης που θα έπρεπε να είχε δοθεί σύμφωνα με το Άρθρο 9(1) του Νόμου. Επιδικάστηκαν υπέρ της εφεσίβλητης μισθοί ενός έτους, δηλαδή £3,822 ως αποζημιώσεις και £269.35σ για να συμπληρωθούν ημερομίσθια 8 εβδομάδων με βάση 12 χρόνια απασχόλησης.

Το Υπόμνημα συντίθεται από τα πιο κάτω 4 νομικά ερωτήματα.

1. Με βάση το ισχύον, κατά τον χρόνο τερματισμού της απασχόλησης της αιτούσης, νομικό καθεστώς και εννοούμε ιδιαίτερα την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του Πρώτου Μέ-

- 5 ρους του Δεύτερου Πίνακα και την παράγραφο (γ) του Άρθρου 20 του περί Τεματισμού Απασχόλησεως Νόμου, σωστά θεωρήσαμε πως η αιτούσα edικαιούταν σε απόλαυση του συνόλου της απασχόλησης της στις δυο εταιρείες; Με απλά λόγια: Σωστά πιστώσαμε στη διάρκεια της απασχόλησης της αιτούσης και την περίοδο που απασχολήθηκε στην εταιρεία Δ.Ι. ΔΗΜΑΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΤΔ;
- 10 2. Σωστά βρήκαμε πως, υπό τις περιστάσεις, η αλλαγή του εργοδότη της αιτούσης τον Οκτώβριο του 1990, έγινε ύστερα από μετάθεσή της από την Δ.Ι. ΔΗΜΑΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΤΔ στην ΑΥΤΟ, που και οι δυο αποτελούσαν μέλη ομίλου εταιρειών και/ή υπηρετούσαν κοινά συμφέροντα;
- 15 3. Η απόφασή μας περιέχει τη δέουσα και/ή κατάλληλη αιτιολογία;
- 20 4. Και αν ακόμη βρεθεί πως η αιτούσα δεν edικαιούταν να πιστωθεί στη διάρκεια της απασχόλησής της και την περίοδο που απασχολήθηκε στην Δ.Ι. ΔΗΜΑΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΤΔ και δεδομένου ότι δεν αμφισβητείται από τους καθ'ων η αίτηση το εύρημά μας πως δεν απώλεσε το δικαίωμα της σε αποζημιώσεις, και υπό το φως της παραγράφου (4) του Πρώτου Πίνακα, edικαιούμασταν να της επιδικάσουμε ως αποζημιώσεις την αντιμισθία της για ένα έτος; Σε απλά Ελληνικά: Μπορεί να ανατραπεί η απόφασή μας και αν ακόμη κριθεί πως οι εργοδότες έχουν δίκαιον στο παράπονό τους σχετικά με τη διάρκεια της συνεχούς απασχόλησής της;”
- 25
- 30 Το Μέρος I του Δεύτερου Πίνακα του Νόμου καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού της περιόδου απασχόλησης. Ενδιαφέρει η επιφύλαξη στην παράγραφο 3, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 203/90, στην οποία παραπέμπει το πρώτο ερώτημα. Είναι η ακόλουθη:
- 35
- 40 “Νοείται ότι όταν η επιχείρηση ή τμήμα της επιχείρησης εργοδότη μεταβιβάζεται ως έχει σε άλλο εργοδότη ή όταν ο εργοδοτούμενος μετατίθεται από μια εταιρεία σε άλλη σύμφωνα με την παράγραφο (γ) του Άρθρου 20 του παρόντος Νόμου, τότε όλες οι εβδομάδες απασχόλησης στον πρώτο εργοδότη θεωρούνται κατά τον υπολογισμό της περιόδου απασχόλησης ως απασχόληση στο δεύτερο εργοδότη”.

Η επιφύλαξη στο Άρθρο 20(γ) του Νόμου (βλ. και πάλιν το Νό-

μο 203/90), καθορίζει την έννοια των “συνδεδεμένων εταιρειών”:

“Νοείται ότι για τους σκοπούς του παρόντος Άρθρου δύο εταιρείες θεωρούνται ‘συνδεδεμένες εταιρείες’ αν η μια είναι θυγατρική της άλλης ή αν και οι δυο εταιρείες είναι θυγατρικές τρίτης εταιρείας· ο όρος ‘θυγατρική εταιρεία’ έχει την έννοια που αποδίδεται σ’αυτόν από το Άρθρο 148 του περί Εταιρειών Νόμου.” 5

Το Άρθρο 148 του περί Εταιρειών Νόμου Κεφ. 113 προβλέπει τα πιο κάτω: 10

“For the purposes of this Law, a company shall, subject to the provisions of subsection (3), be deemed to be a subsidiary of another if, but only if, 15

(a) that other either -

(i) is a member of it and controls the composition of its board of directors; or 20

(ii) holds more than half in nominal value of its equity share capital; or

(b) the first-mentioned company is a subsidiary of any company which is that other’s subsidiary. 25

(2) For the purposes of subsection (1), the composition of a company’s board of directors shall be deemed to be controlled by another company if, but only if, that other company by the exercise of some power exercisable by it without the consent or concurrence of any other person can appoint or remove the holders of all or a majority of the directorships, but for the purposes of this provision that other company shall be deemed to have power to appoint to a director ship with respect to which any of the following conditions is satisfied, that is to say: 30 35

(a) that a person cannot be appointed thereto without the exercise in his favour by that other company of such a power as aforesaid; or 40

(b) that a person’s appointment thereto follows necessarily from his appointment as director of that other company;

or

(c) that the directorship is held by that other company itself or by a subsidiary of it.

5

(3) In determining whether one company is a subsidiary of another -

10

(a) any shares held or power exercisable by that other in a fiduciary capacity shall be treated as not held or exercisable by it;

15

(b) subject to the two following paragraphs, any shares held or power exercisable -

(i) by any person as a nominee for that other (except where that other is concerned only in a fiduciary capacity); or

20

(ii) by, or by a nominee for, a subsidiary of that other, not being a subsidiary which is concerned only in a fiduciary capacity, shall be treated as held or exercisable by that other;

25

(c) any shares held or power exercisable by any person by virtue of the provisions of any debentures of the first-mentioned company or of a trust deed for securing any issue of such debentures shall be disregarded;

30

(d) any shares held or power exercisable by or by nominee for, that other or its subsidiary, not being held or exercisable as mentioned in paragraph (c) of this subsection, shall be treated as not held or exercisable by that other if the ordinary business of that other or its subsidiary, as the case may be, includes the lending of money and the shares are held or power is exercisable as aforesaid by way of security only for the purposes of a transaction entered into in the ordinary course of that business.

35

40

(4) For the purposes of this Law, a company shall be deemed to be another's holding company if, but only if, that other is its subsidiary.

(5) In this section the expression “company” includes any body corporate, and the expression “equity share capital” means, in relation to a company, its issued share capital excluding any part thereof which, neither as respects dividends nor as respects capital, carries any right to participate beyond a specified amount in a distribution.”. 5

Το πρωτόδικο Δικαστήριο κατέληξε πως οι πρώτοι εργοδότες της εφεσίβλητης και οι εφεσειόντες είναι εταιρείες “συνδεδεμένες” για τους εξής λόγους: 10

(α) Ουσιαστικός ιδρυτής και κυρίαρχος μέτοχος της DEMADES AUTO SUPPLIES (LIMASSOL) LTD είναι η εταιρεία Δ.Ι. ΔΗΜΑΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΤΔ, που μαζί με τον κ. Γιάννη Δημάδη, διευθύνοντα σύμβουλο και των δυο και περιόπου “απόλυτο άρχοντα” από τον Δεκέμβριο του 1990 και μετέπειτα, καθόριζαν την λειτουργία ή μή του καταστήματος και έλεγχαν και επόπτευαν την εργασία της αιτούσης και του άλλου προσωπικού του καταστήματος. 15

(β) Οι προσλήψεις και απολύσεις όπως επίσης και η έγκριση ή μή αδειών του προσωπικού της AUTO γινόταν μέσω των κεντρικών γραφείων της Δ.Ι. ΔΗΜΑΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΤΔ. Συγκεκριμένα από τον ίδιο τον κ. Δημάδη και την κόρη του. Οι λογαριασμοί και γενικά οι λογιστικές εργασίες του καταστήματος, τελικά, ελέγχονταν από το Λογιστήριο της Δ.Ι. ΔΗΜΑΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΤΔ. 20

(γ) Σκοπός της ίδρυσης της δεύτερης εταιρείας ήταν η λιανική πώληση εξαρτημάτων τα οποία προμηθευόταν σε ποσοστό 90% περίπου, από την Δ.Ι. ΔΗΜΑΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΤΔ.” 25

Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν είναι εξωγενή αφού δεν μπορούν να συσχετισθούν προς όσα συνθέτουν την έννοια της θυγατρικής εταιρείας όπως την καθορίζει το Άρθρο 148 του Κεφ. 113. Αν δε ο χαρακτηρισμός της Δ.Ι. ΔΗΜΑΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΤΔ ως του “κυρίαρχου μετόχου” των εφεσειόντων εμπεριέχει απόφαση πως συντρέχει οποιοδήποτε από τα προαπαιτούμενα του Άρθρου 148, είναι νομικά αδικαιολόγητος ενόψει του μετοχικού καθεστώτος των εφεσειόντων όπως το είχαν δηλώσει και οι δυο πλευρές και όπως αυτό καταγράφεται στην πρωτόδικη απόφαση. Η Δ.Ι. ΔΗΜΑΔΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΑΤΔ κατείχε μόνο 14.000 από τις 40.000 μετοχές των εφεσειόντων. 30

Έγινε ενώπιόν μας αναφορά και σε άλλα στοιχεία και διατυ-
πώθηκαν συλλογισμοί. Εκφράστηκε και η άποψη πως ενδεχομέ-
ως δεν ήταν εφαρμόσιμος στην περίπτωση ο Ν. 203/90 με τον
οποίο θεσπίστηκε η παράγραφος (γ) του Άρθρου 20. Επίσης ότι
5 καλύπτει την περίπτωση το πρώτο σκέλος της επιφύλαξης στην
παράγραφο 3 του Μέρους Ι του Δεύτερου Πίνακα. Ότι δηλαδή,
θα έπρεπε να πιστωθεί η εφεσίβλητη και με την απασχόληση στους
πρώτους εργοδότες της αφού στην πραγματικότητα, τμήμα της
10 επιχείρησής τους μεταβιβάστηκε ως είχε στους εφεσείοντες. Αυτά
εκφεύγουν του επίδικου ζητήματος όπως το προσδιορίζει το νο-
μικό ερώτημα και δεν είναι δυνατή στο πλαίσιο αυτής της διαδι-
κασίας, οποιαδήποτε αναμόρφωση ή πρωτογενής ενασχόληση με
15 οποιοδήποτε θέμα. Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε πως θα
έπρεπε να μετρήσει και η περίοδος της απασχόλησης της εφεσί-
βλητης στους πρώτους εργοδότες της για το συγκεκριμένο λόγο
που κατέγραψε. Αυτή η κρίση, όπως αιτιολογήθηκε, είναι εσφαλ-
μένη και η απάντησή μας στο πρώτο ερώτημα είναι αρνητική.

Η έννοια της “μετάθεσης” στο πλαίσιο της επιφύλαξης της πα-
20 ραγράφου 3 του Μέρους Ι του Δεύτερου Πίνακα είναι παρακο-
λουθηματική της ύπαρξης “συνδεδεμένων εταιρειών” με την έν-
νοια του Άρθρου 20(γ). Χωρίς τη θεμελιαική προϋπόθεση της
ύπαρξης συνδεδεμένων εταιρειών δεν μπορεί να τίθεται ζήτημα
25 μετάθεσης ως αυτοτελούς όρου με νομική σημασία για τους σκο-
πούς του Νόμου. Η αρνητική απάντηση στο πρώτο ερώτημα, κα-
λύπτει και το δεύτερο.

Εμφανίζονται από τους εφεσείοντες ως στερούμενα αιτιολο-
γίας όσα οδήγησαν στο συμπέρασμα πως οι δυο εταιρείες ήταν
30 συνδεδεμένες. Ενόψει της κατάληξης στην οποία έχουμε αχθεί σε
σχέση με το πρώτο ερώτημα, δεν δικαιολογείται να επεκταθούμε.
Θα ήταν ακαδημαϊκής σημασίας η εξέταση του αιτιολογημένου ή
μή διαπιστώσεων οι οποίες δεν επιτρεπόταν, για τους λόγους που
εξηγήσαμε, να συσχετισθούν προς τη νομική κατάληξη στην οποία
35 οδήγησαν.

Ανήκει στο πρωτόδικο Δικαστήριο η διακριτική εξουσία, από-
λυτη μάλιστα (βλ. την παράγραφο 4 του Πρώτου Πίνακα) για τον
καθορισμό του ύψους της καταβλητέας αποζημίωσης, λαμβανο-
40 μένων υπόψη των παραγόντων που νόμιμα διαδραματίζουν ρό-
λο. Δεν είναι έργο του Ανωτάτου Δικαστηρίου να συνεκτιμήσει
τα δεδομένα για να καταλήξει το ίδιο στο ύψος της αποζημίωσης
που δικαιολογείται να επιδικαστεί. Το πρωτόδικο Δικαστήριο
οφείλει να επαναεπιληφθεί του θέματος, υπό το φως της απόφα-

σης αυτής. Επομένως, το τέταρτο ερώτημα προτείνει την άσκηση ανύπαρκτης δικαιοδοσίας και δεν είναι δυνατό να απαντηθεί.

Η έφεση επιτυγχάνει με έξοδα υπέρ των εφεσειόντων. Η υπόθεση να επιστραφεί στο Πρόεδρο του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών για τα περαιτέρω. 5

Η έφεση επιτυγχάνει με έξοδα.